

John Beer en de letselschadeadvocatuur

De slachtoffers van de nieuwjaarsbrand in Volendam worden in de schadevergoedingsprocedures bijgestaan door Beer Advocaten uit Amsterdam. Het kantoor werd in ruim twintig jaar toonaangevend op het gebied van letselschade. Een gesprek met John Beer, over hoe hij te werk gaat, met wie hij te maken heeft en wie het allemaal betaalt.

Micha Kat
freelance journalist

De weerzin tegen praten over geld als er leed in het spel is, bestaat alleen bij hen die dat leed zelf niet ondervinden

De vuurwerkkramp in Enschede: 22 doden, 1000 gewonden. De legionellabesmetting in Bovenkarspel: 30 doden. De nieuwjaarsbrand in Volendam: minimaal 14 doden, ruim 180 gewonden. Op de website van Beer Advocaten in Amsterdam, het grootste letselschadekantoor van Nederland (elf advocaten) zijn de activiteiten van het kantoor rond deze drie recente rampen uitvoerig beschreven. Beer vordert namens slachtoffers van alledrie de rampen schadevergoeding in een civiele procedure. De gedaagden zijn overheden (de Staat en de gemeenten Enschede en

Volendam), een private partij (de Westfriese Flora), en personen (twee standhouders op de Flora en een kroegbaas).

Gaat het bij deze rampen om noodlottige incidenten of om verwijtbaar handelen? Voor John Beer is dat een retorische vraag. Hij pakt de dagvaarding inzake de vuurwerkkramp van een dikke stapel op zijn bureau en leest voor: '...dat gedaagden (de Staat en de gemeente Enschede) jegens eisers hoofdelijk aansprakelijk zijn voor vergoeding van de materiele en immateriële schade.' Beer: 'De dagvaarding inzake de nieuwjaarsbrand Volendam zal er net zo gaan uitzien. De kern is dat de rampen niet waren gebeurd als gedaagden hun wettelijke plichten zouden hebben vervuld. Ze moeten de schade van de slachtoffers dus vergoeden.'

Hoe deze zaken ook mogen aflopen, één

ding is duidelijk: deze drie rampen en de rol die Beer Advocaten daarbij heeft gespeeld, hebben de letselschadeadvocatuur in Nederland definitief op de kaart gezet. Dat ging echter zeker niet zonder slag of stoot. Direct na de nieuwjaarsbrand stond in *de Volkskrant* een zwaar diffamerend stuk van een redacteur waarin letselschadeadvocaten onder meer 'lijkenpikkers' werden genoemd. Youp van 't Hek ging daar in *NRC*

Een eventueel 'faillissement' van Volendam kan ertoe leiden dat de overheid in de toekomst haar zaakjes op orde heeft

Handelsblad nog een dunnetjes overheen. Beer: 'Dat was niet leuk. Dergelijke stukken hebben een immense impact. Maar gelukkig is die wind snel gaan liggen.' Significant in dit verband: eind augustus bracht *de Volkskrant* een groot, serieus stuk over Beer met een gigantische foto. Een goedmakertje? Beer: 'Zo zou je dat kunnen zeggen.' *NRC Handelsblad* bracht enige weken daarna een groot persoonlijk profiel van Beer. De letselschadeadvocaat lijkt definitief salonfähig te zijn geworden.

Weerzin

De kern van de kritiek in de dagen na de ramp was steeds: letselschadeadvocaten profiteren financieel van andermans leed. Beer: 'Het zit een beetje in onze cultuur: we kunnen niet over geld praten als er *ook* leed in het spel is. Maar deze weerzin bestaat altijd alleen bij hen die dat leed *zelf* niet ondervinden. Deze attitude zoekt en vindt vaak steun door te verwijzen naar de VS, maar men vergeet dan altijd dat de samenleving en de juridische cultuur daar niet met die van ons te vergelijken zijn. Tenslotte is er ook in ons land sprake van een ongereguleerd circuit waarin letselschadebureaus opereren die dubieuze contracten hanteren. Na de ramp in Volendam zijn er inderdaad dergelijke lieden gesignaleerd die op de dijk liepen te zwaaien met contracten. Ook dat is slecht voor onze naam.'

Medio januari kreeg Beer een telefoontje van confrère Keje Molenaar uit Volendam van de Stichting Slachtoffers Nieuwjaarsbrand. Beer: 'Hij vroeg of ons kantoor de

belangen van de slachtoffers collectief zou willen behartigen. Daartoe hebben we ons bereid verklaard. We spraken af dat wij een juridisch aansprakelijkheidsonderzoek zouden uitvoeren. Daarnaast vroeg de stichting ons de individuele belangenbehartiging te coördineren. Hiertoe hebben we samen met acht advocaten uit de regio een spreuk opgezet. De formele opdracht kregen we van de Belangenvereniging die meer dan tweehonderd slacht-

offers vertegenwoordigt. Dat zijn zowel directe slachtoffers als ouders van overledenen. Die laatste groep komt volgens de huidige wetgeving overigens niet in aanmerking voor schadeloosstelling maar slechts voor vergoeding van de begrafeniskosten. Voor zover ik weet treden er buiten dit project geen andere advocaten op voor de slachtoffers van de nieuwjaarsramp.'

Buiten rechte

Op het kantoor Beer is thans een 'Volendamteam' gevormd van vijf advocaten. Eind augustus dienden zij een verzoekschrift in bij de rechtbank Haarlem voor een voorlopig getuigenverhoor. Beers wederpartijen worden bijgestaan door Niels Koeman van Stibbe (de gemeente Volendam) terwijl Oscar Van Dalsum (tot voor kort Stibbe; thans Schneider & Van Dalsum te Amsterdam) kroegbaas Veerman bijstaat. Daarnaast is de nieuwjaarsramp strafrechtelijk nog niet helemaal 'dood' omdat het OM nog overweegt

Veerman te gaan vervolgen nadat de vervolging van Volendam als gevolg van de verwarrende Pikmeer-discussie eerder was afgeblazen. Maar met strafrecht heeft Beer Advocaten niets van doen.

Beer: 'Eerst zal via een verklaring voor recht de aansprakelijkheid van de gemeente en de café-eigenaar moeten worden vastgesteld. Is dat gebeurd, dan hopen we de invulling van deze aansprakelijkheid, de vergoeding van de schade, verder buiten rechte te kunnen afwickelen. Ik begrijp dat er in de Tweede Kamer nu reeds wordt gesproken over de mogelijkheid dat het Rijk voor de gemeente Volendam in de buidel gaat tasten.' Cafébaas Veerman is goed voor niet meer dan een paar miljoen, zo heeft onderzoek van Pieter Lakeman uitgewezen. Mocht het niet lukken om buiten rechte tot een schadeafwikkeling te komen, dan zal elk slachtoffer een eigen zaak moeten opstarten waarin zijn schade zal moeten worden aangetoond en in geld worden uitgedrukt. In hoeverre zijn kantoor daar in die fase bij betrokken zal zijn kan John Beer nu nog niet zeggen. Beer: 'We hebben in elk geval geprobeerd om Veerman en de gemeente hun aansprakelijkheid ook buiten rechte te laten aanvaarden, maar dat is niet gelukt. De overheid heeft inhoudelijk niet eens gereageerd en gedraagt zich hiermee als wederpartij anders dan de eerste de beste verzekeraar.'

Op de pof

Van de ruim tweehonderd slachtoffers die Beer via de Belangenvereniging bijstaat hebben er veertig een rechtsbijstandverzekering. Volgens zijn eigen website hanteert Beer uurtarieven tussen de 350 en 650 gulden. Krijgt het kantoor die in deze zaak ook betaald?

Volendam, 21 juni 2001; een jongen komt uit de kerk waar de commissie Alders haar rapport heeft toegelicht.

Beer: 'Het Volendam-team kent eigen uurta-rievien.' Hoe wordt het kantoor betaald? Beer: 'De kosten worden niet in rekening gebracht bij individuen. De Belangenvereniging heeft geen geld. De stichting wel; die beheert het geld dat binnenkomt via de landelijke inzamelingsactie. Maar de stichting heeft bepaald dat er geen geld mag worden uitgegeven aan juridische bijstand. We kunnen slechts hopen dat hier ooit een oplossing voor wordt gevonden.' Werkt Beer in deze zaak dan op de pof? 'Zo zou je het kunnen zeggen. Wel zijn we in gesprek met de grootste rechtsbijstandverzekeraars van ons land: Arag, DAS, Univé, SRK, Interpolis en de FNV. Ze zijn hier op kantoor geweest en hebben toegezegd een gezamenlijke inspanning te zullen doen, ook voor de niet-polishouders. We wachten nu af waar ze mee gaan komen. De FNV is tot nu toe trouwens als enige afgehaakt.'

Gerard van Laarhoven van Interpolis, woordvoerder namens dit overleg, zegt desgevraagd dat de verzekeraars, als ze zich aan de polissen zouden houden, slechts een vijfde van de totale kosten van de aansprakelijkheidsprocedure zouden moeten betalen (voor de veertig polishouders) maar dat ze bereid zijn 'daar aanzienlijk wat bovenop te doen'. Hij verwacht dat de groep 'er binnenkort zeker uit zal komen'. 'We hebben hier een duidelijk sociaal belang', legt hij uit. 'Verzekeraars worden toch vooral gezien als geldfabrieken.'

Blijken de 'lijkenpikkers' uit de media dan in werkelijkheid filantropen? Beer: 'Zo moet je dat natuurlijk niet zien. Wij hebben ook niet voor deze situatie gekozen. We willen boven alles voorkomen dat ons kantoor kopje-onder gaat. Je wordt echter deel van een proces met een eigen dynamiek.' De suggestie dat er na de ramp een aparte inzamelingsactie had kunnen worden gehouden voor advocatenkosten doet Beer in lachen uitbarsten. 'In het maatschappelijk klimaat van toen waarin we werden afgeschilderd als aasgieren? Onmogelijk! In ben ook nog te gast geweest bij Nova. Ik werd behandeld als een crimineel. Het was pure riooljournalistiek. Stel je voor dat we in die omstandigheden de boer op waren gegaan met een eigen gironummer?'

Volendam failliet

John Beer is vanaf zijn beëdiging in 1977 vrijwel uitsluitend bezig met het aansprakelijkheidsrecht. 'Mijn patroon was dr. A. Hoekema, een grootheid in het verkeersrecht. Hij had in die tijd een kantoorcombinatie met dr. mr. dr. W. Schuurmans Stekhoven. Die rij titels is geen drukfout, want de man was gepromoveerd als medicus én als jurist. Hij geldt als een van de grondleggers van ons patiëntenrecht. Het medisch aansprakelijkheidsrecht is nog steeds een belangrijk deel van onze praktijk.' Beer heeft het klimaat in 25 jaar sterk zien veranderen. 'Toen ik begon was er geen media-aandacht en waren medici nauwelijks bereid mee te werken.' Interessant is ook hoe Beer de rol van het tuchtrecht in de medische wereld is gaan herwaarderen. 'Vroeger begon je standaard bij het Medisch Tuchtcollege. De uitspraak vormde dan al of niet de opmaat tot de civiele zaak. Nu zeg ik echter: je hebt niets meer aan een tuchtspraak voor je civiele claim. Het is een blok aan je been. Ik zou het nu zelfs een beroepsfout willen noemen als een advocaat die aanstuurt op schadevergoeding begint met een tuchtklacht. De toets is te verschillend en bovendien heeft het Tuchtcollege bij lange na niet het gezag van een deskundige waar een civiele rechter iets mee kan. Een tuchtklacht is alleen nog zinnig als je de betreffende arts wilt aanspreken op zijn professionele bekwaamheid maar niet meer wilt.'

Denkt Beer dat de rechter in vrijheid kan beslissen, nu de overheid partij is? Hij is er kort over: 'Als ik denk dat we geen kans maken, komt er geen proces. We mogen geen hoop geven die er niet mag zijn. Natuurlijk, onze wederpartijen zijn machtig en hebben onbeperkte middelen hun verdediging te organiseren. Maar ik weiger te geloven in par-tijdigheid bij de rechterlijke macht.'

Ten slotte: heeft het wel zin overheden aan te pakken? De overheid, dat zijn we toch allemaal? Wat hebben de inwoners van Volendam aan een armlastig gemeentebestuur dat uit geldgebrek helemaal geen toezicht meer kan houden? Beer: 'Elke burger heeft een verplichte aansprakelijkheidsverzekering.

Overheden zouden die ook moeten hebben. Die hebben ze vaak ook wel, maar onduidelijk is waarom de dekkingen zo laag worden gehouden; ze komen nauwelijks uit boven de 2,5 miljoen. Wie is hier verantwoordelijk voor? De gemeenten? De verzekeraars? Dat zou eens moeten worden uitgezocht. Als een "faillissement" van Volendam ervoor zou zorgen dat deze discussie in openheid kan worden gevoerd, dan is dat mij het waard. Want als er dan in de toekomst weer zo'n ramp komt, heeft de overheid haar zaakjes tenminste op orde en krijgen de slachtoffers waar ze recht op hebben.'

n

Foto: Michiel Kooren/HF